

Prædiken til Palmesøndag

Matt. 21, 1-9

På en eller anden måde er det den samme rygmarvsreaktion, der sender den samme følelse af ubehag ud i kroppen og de samme mistroiske tanker op i hovedet, hver gang *masserne* eller *folkeskarerene*, som de kaldes i Palmesøndags evangelium, melder sig på verdens scene: Mennesker i flok. Mennesker, der råber i kor. Mennesker, der alle sammen gør det samme og vil det samme. Ikke som udtryk for en personlig stillingtagen hos den enkelte. Men fordi det at være mange sammen simpelthen bare er så utroligt forførende. Så uhyggeligt forførende. Fordi den rette mand – eller den forkerte! – kan få masserne til hvad som helst. Det er der utallige grumme eksempler på op gennem historien. Hundredvis, tusindvis af mennesker, der pludselig råber eller synger det samme og marcherer i takt. Det kalder på undren og angst, hvorfor livet, hvorfor mennesker er sådan?

Men hvis vi er ærlige, kender vi det vel også fra os selv? Tendensen om ikke andet. Eller i hvert fald fornemmelsen af, hvor skønt det er at være mange, der gør det samme sammen. Jo flere, jo bedre. Sportsbegivenheder – store eller små – er måske der, hvor dét, trods deres enorme ligegyldighed, bliver

mest tydeligt? *Bælum – de' dum', de' dum'* – råbte både drengene på banen og forældrene på sidelinjen for mange år siden, da min søn gik til fodbold. Og det var selvfølgelig forholdsvis uskyldigt.

Men det er ethvert fællesskabs store fare! Enhver enigheds store fare. Det menneskelige sind, der sukker sådan efter at smelte sammen med alle de andre og blive som én stor organisme. Som er så villigt til at gå i takt og råbe i kor. *Allah er stor. Heil Hitler. Hosianna i det højeste*. Vi nævner i flæng! For man skal ikke stikke sig selv blår i øjnene: Hvad der råbes, hvilke ord, der lige bruges, betyder nemlig ingenting i den her sammenhæng! De masser, der råber *Hosianna* efter Jesus i dag ved indfaldsvejen til Jerusalem og velsigner ham som den, der kommer i Herrens navn – denne påskes endnu ukronede konge – er de samme, som vi skal møde i indre by på fredag foran ypperstepræsten og Pontius Pilatus. Ikke noget henført *Hosianna* her! Hér råber den samme pøbel taktfast og som med én morderisk stemme: *Korsfæst ham, korsfæst ham!* Så skrøbeligt det menneskelige er. Individuelt og hver for sig. Og i overvældende, forskrækkende grad, når vi slutter os sammen.

Det kan vi konstatere ved at se os omkring i verden på alle de syge fællesskaber, der omgiver os. Men vi skal også erkende det hos os selv. Og det er bl.a. det, evangeliet vil have os til: at se det i os selv. Faren ved det forkromede fælleskab. Klubmentaliteten. Sammenspistheden. Den højt besungne enighed. Den fromme menighed, for den sags skyld, med alle de gode viljer og bedste intentioner.

Når menigheden samles til gudstjeneste, så er det fordi, vi er indbudt til et fællesskab og for selv at indbyde til og skabe og styrke det fællesskab, der allerede er: *Mennesket er ikke skabt til at være alene*, hedder det allerede i skabelsesberetningen. Uden fællesskab med andre kan vi ikke leve et fuldt og rigtigt liv, men forkrøbles og fremmedgøres for verden og for os selv. Der er bare samtidig det ved fællesskaber, at selv dér, hvor de ikke udarter til ondt massehysteri, er der noget lumskt ved dem, fordi de altid konstitueres af, at der er nogen, der ikke er med, og fornyes af, at nogle engang imellem må skilles ud.

”I skal have det sind over for hinanden, som var i Kristus Jesus”, skrev Paulus til menigheden i Filippi, som vi hørte fra alteret – og til os. Og så skildrede han, hvordan det særlige ved ”Jesu sind” var, at han gav afkald – på magt og herlighed og på at være lige med Gud – selv om det *var* han! Han opgav alt. Tog en tjeners skikkelse på og blev i stedet mennesker lig. Ydmygede sig, red ind midt i menneskemasserne på et latterligt æsel, så de korsfæstede ham og slog ham ihjel. Og det er dét, der er det centrale i fastetidens og de første påskedages fortælling. Det

er dét, vi bøjer vores knæ for, som Paulus skrev. Det sind, som var i Kristus Jesus! Sådan et sind skal vi have! Og vende os ud af mod hinanden og værne om det fælles. Men vi skal høre opfordringen i lyset af Det nye Testaments afsløring af det menneskelige og totale dekonstruktion af fællesskabet, enigheden, menigheden... Det, vi er fælles om og forsamles om i det kristne fællesskab, ligger Gud ske lov *uden for os selv*. Ikke hvad *vi* kan og vil og tror her i vores lille fællesskab – vores lille hyggelige kirke, vores lille vesterhavsidyl, vores lille kristne land. Men bekendelsen til Kristus. Vendt mod *ham* – væk fra os selv og hinanden – holdes vi fast på det rette sind.

I enhver landsby rundt om i verden er der en landsbyidiot. Ikke i kraft af en særlig lovmæssighed i universet, der gør, at der med usvigelig sikkerhed fødes lige præcis én idiot pr. landsby. Men fordi en landsby slet ikke kan leve uden en idiot eller en synde-buk. Har man ingen – ja, så skaffer man én. Og på intet tidspunkt føler et fællesskab sig så bekræftet, så fyldt med liv og ny kraft, som når idioten eller synde-bukken er fundet og bragt frem i lyset. Så forvandler og fornyr livet sig, så genoprettes og forynges fællesskabet, så genopbygges og solidariseres flokken. Alle er samlet om ét projekt, hvor én fælles vilje har grebet alle. Borte er al uenighed, alle småskærmydsler, al nid og alt nag. Endelig står vi sammen. Og det er faktisk ikke så sjældent set, at Vorherre *selv* bruges til at legitimere den mekanisme. (*1) Påsken afslører den! Jesus kommer der på sit æsel og afslører den! Og der findes ikke – eller der *burde* ikke findes – noget fælles-

skab i verden, der i dén grad er båret af ustandselig selvkritik som de kristnes. Vi samles simpelthen til gudstjeneste – ikke alene for at få at vide, at vi hører sammen og ikke er skabt til at være alene, men for at høre, at selv i fællesskabet er vi ikke, som vi burde være.

Der er én fortælling i Det nye Testamente, ud over påskens fortællinger, hvor sandheden om det her bliver sagt lige ud. Det er Johannesevangeliets fortælling om kvinden, der blev grebet i hor. De skriftkloge og fari-særerne har fanget hende, og nu er de *alle mod en*. Men denne kvinde – landsbyidiot, synde-buk, har én med sig. Nemlig ham, der senere satte sig op på et æsel, for at det skulle være umisforståeligt: Han blev et menneske lig og var – *som* – en af os. Men han *var* ikke en af os! Han hører ikke med i vores fællesskab. Han står udenfor: ”Den af jer, der er skyldfri, lad ham kaste den første sten”. Da de hørte det, gik de – den ene efter den anden, og den ældste og mest betydningsfulde først.

Intet sted er det kristne fællesskab beskrevet smukkere end her.

Hvad er evangeliet i dét, kunne man spørge. Men kun hvis man føler sig på sikker grund i fællesskabet. Ikke hvis man føler sig udenfor. Så er det tværtimod godt at vide, at intet menneskeligt fællesskab kan være den øverste instans for eller den nederste grund under mit liv. Dét er Guds kærlighed til gengæld – som afslører alle fællesskaber og holder hånden under hvert enkelt menneske. *Velsignet være HAN...* Lad os bare sige det: *Velsignet være han! Fordi han var og er og kommer – også i denne påske. Hosianna i*

det højeste. Amen.

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden, som det var i begyndelsen, således også nu og altid og i al evighed. Amen.

Lise Nedergaard

Løkken Storpastorat

Salmer:

176, 56, 52, 192, 36, 172

*1: Hans Jørgen Lundager: *Det flygtige fællesskab (eller rettere sagt: Teach me, tiger)*, Fønix 1988, nr. 3

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk